UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

10 päivänä joulukuuta 2009 *

Asiassa C-205/08,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Umweltsenat (Itävalta) on esittänyt 2.4.2008 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 15.5.2008, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Umweltanwalt von Kärnten

vastaan

Kärntner Landesregierung,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: neljännen jaoston puheenjohtaja J.-C. Bonichot, joka hoitaa toisen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit C. W. A. Timmermans, K. Schiemann, P. Kūris (esittelevä tuomari) ja L. Bay Larsen,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Umweltanwalt von Kärnten, edustajanaan Landesrat U. Scheuch,

– Alpe Adria Energia Spa, edustajanaan Rechtsanwalt M. Mendel,

– Euroopan komissio, asiamiehinään J.-B. Laignelot ja B. Kotschy,

kuultuaan julkisasiamiehen 25.6.2009 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 27.6.1985 annetun neuvoston direktiivin 85/337/ETY (EYVL L 175, s. 40), sellaisena kuin se on muutettuna 26.5.2003 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2003/35/EY (EUVL L 156, s. 17; jäljempänä direktiivi 85/337), tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Umweltanwalt von Kärnten (jäljempänä Umweltanwalt) ja Kärntner Landesregierung ja joka koskee päätöstä, jonka Kärntner Landesregierung teki 11.10.2007 (jäljempänä riidanalainen päätös) Alpe Adria Energia SpA -nimisen yhtiön (jäljempänä Alpe Adria) osalta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön säännöstö

3 Direktiivin 85/337 päämääränä on sen johdanto-osan ensimmäisen perustelukappaleen mukaan saasteiden ja muiden ympäristövahinkojen estäminen siten, että tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden osalta edellytetään ympäristövaikutusten ennakkoarviointia.

4 Kuten kyseisen direktiivin johdanto-osan viidennestä perustelukappaleesta ilmenee, direktiivissä otetaan tätä varten käyttöön ympäristövaikutusten arvioinnin yleisiä periaatteita tavoitteena täydentää ja yhtenäistää merkittäviä ympäristövaikutuksia todennäköisesti aiheuttavien yksityisten ja julkisten hankkeiden suunnittelua sääntelevät lupamenettelyt.

5 Direktiivin 85/337 johdanto-osan 8. ja 11. perustelukappaleen mukaan tietynlaisilla hankkeilla on merkittäviä vaikutuksia ympäristöön, ja nämä hankkeet on pääsääntöisesti arvioitava järjestelmällisesti, jotta otettaisiin huomioon pyrkimykset suojella ihmisten terveyttä, parantaa elämisen laatua paremman ympäristön avulla, varmistaa lajien monimuotoisuuden säilyminen ja ylläpitää luonnon uusiutumiskyky elämän perusvoimavarana.

6 Direktiivin 85/337 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämä direktiivi koskee sellaisten julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arviointia, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia.”

7 Kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ennen luvan myöntämistä hankkeet, joilla etenkin laatunsa, kokonsa tai sijaintinsa vuoksi todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia, alistetaan lupamenettelyyn ja että niiden vaikutukset arvioidaan. Tässä tarkoitetut hankkeet määritellään 4 artiklassa.”

8 Kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”– – liitteessä I mainitut hankkeet arvioidaan 5–10 artiklan mukaisesti.”

9 Direktiivin 85/337 7 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos jäsenvaltion tiedossa on, että tietyllä hankkeella on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia toisessa jäsenvaltiossa tai jos jäsenvaltio, johon todennäköisesti kohdistuu merkittävä vaikutus, niin vaatii, sen jäsenvaltion, jonka alueella hanke aiotaan toteuttaa, on toimitettava sille jäsenvaltiolle, johon vaikutus kohdistuu, mahdollisimman pian ja viimeistään silloin, kun se tiedottaa asiasta omille kansalaisilleen, muun muassa:

a) kuvaus hankkeesta ja sen ohessa kaikki käytettävissä oleva tieto hankkeen mahdollisesta rajat ylittävästä vaikutuksesta

b) tiedot mahdollisesti tehtävän päätöksen luonteesta

ja sen on annettava toiselle jäsenvaltiolle kohtuullinen aika ilmoittaa, haluaako se osallistua 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin ympäristövaikutuksia koskeviin päätöksentekomenettelyihin, ja se voi sisällyttää tähän tämän artiklan 2 kohdassa mainitut tiedot.”

10 Kyseisen direktiivin liitteessä I olevassa 20 kohdassa mainitaan ”jännitteeltään vähintään 220 kV:n ja pituudeltaan yli 15 km:n mittaisten maanpäällisten voimajohtojen rakentaminen”.

Kansallinen säännöstö

11 Liittovaltion perustuslain (Bundesverfassungsgesetz, jäljempänä BVG) 11 §:n 7 momentissa säädetään, että sen jälkeen, kun on käyty loppuun valitustie kulloinkin kyseessä olevan osavaltion toimeenpanovallan osalta, päätöksen tekeminen sellaisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia, kuuluu Umweltsenatille.

12 Kyseisen pykälän mukaan Umweltsenat on riippumaton elin, joka koostuu puheenjohtajasta, tuomareista ja muista oikeusoppineista jäsenistä ja se perustetaan liittovaltion toimivaltaisen ministeriön yhteyteen. Umweltsenatin perustamisesta, tehtävistä ja siinä noudatettavasta menettelystä säädetään liittovaltion lailla. Ylemmät hallintoelimet eivät voi kumota tai muuttaa sen päätöksiä, mutta sen päätöksistä voidaan valittaa Verwaltungsgerichtshofiin (korkein hallintotuomioistuin).

13 BVG:n 20 §:n 2 momentissa säädetään seuraavaa:

”Jos liittovaltion tai osavaltion lailla perustetaan ylimmäksi päätöksentekoelimeksi kollegiaalinen viranomainen, jonka päätöksiä ei lain mukaan voida kumota tai muuttaa hallintomenettelyssä ja johon kuuluu vähintään yksi tuomari, myöskään tämän kollegiaalisen viranomaisen muita jäseniä eivät sido mitkään ohjeet heidän suorittaessaan tehtäviään.”

14 Oikeussääntöön, jolla Verwaltungsgerichtshofille annetaan yleinen toimivalta ratkaista valitukset julkishallinnon eri elinten päätöksistä, tehdään BVG:n 133 §:n 4 momentilla poikkeus, joka koskee tapausta, jossa tietyllä alalla tämä toimivalta on annettu riippumattomalle viranomaiselle. Umweltsenat on yksi tällaisista viranomaisista.

15 Umweltsenatista vuonna 2000 annetun liittovaltion lain (Umweltsenatsgesetz 2000, jäljempänä USG 2000) 1 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1) Liittovaltion maa- ja metsätalous-, ympäristö- ja vesitalousministeriöön perustetaan Umweltsenat.

2) Umweltsenat koostuu 10 tuomarista ja 32 muusta oikeusoppineesta jäsenestä.

_ _”

16 USG 2000:n 2 §:n mukaan jäsenet nimittää liittovaltion presidentti liittovaltion hallituksen esityksestä kuudeksi vuodeksi. Uudelleennimittäminen on sallittua. Lisäksi tietyt nimitysehdotukset sitovat liittovaltion hallitusta.

17 USG 2000:n 4 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Umweltsenatin jäsenet ovat virkaansa hoitaessaan riippumattomia, eivätkä heitä sido mitkään ohjeet.”

18 USG 2000:n 5 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Umweltsenat päättää valituksista asioissa, jotka koskevat ympäristövaikutusten arvioinnista annetun [vuoden 2000] lain [(Umweltverträglichkeitsprüfungsgesetz 2000), (BGBl. 697/1993; sellaisena kuin kyseinen laki on viimeksi muutettuna BGBl. I, 149/2006; jäljempänä UVP-G 2000)] ensimmäistä ja toista osaa – –,”

19 USG 2000:n 6 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Umweltsenatin päätöksiä ei voida kumota tai muuttaa hallintomenettelyssä. Päätöksistä voidaan valittaa Verwaltungsgerichtshofiin.”

20 UVP-G 2000:n eli lain, jolla direktiivi 85/337 pannaan täytäntöön Itävallan oikeudessa, 2 §:n 2 momentin mukaan ”hankkeella” tarkoitetaan ”työn toteuttamista tai muuta luonnonympäristöön ja maisemaan kajoamista, mukaan lukien kaikki tähän alueellisesti ja tosiasiallisesti liittyvät toimenpiteet – –”.

21 UVP-G 2000:n 3 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Hankkeiden, jotka luetellaan liitteessä I – – ympäristövaikutukset on arvioitava seuraavien säännösten mukaisesti. Hankkeisiin, jotka luetellaan liitteen I toisessa ja kolmannessa sarakkeessa, sovelletaan yksinkertaistettua menettelyä. – – ”

22 UVP-G 2000:n 3 §:n 7 momentissa säädetään seuraavaa:

”Viranomaisen on hankkeessa ehdokkaana olevan henkilön, sen viranomaisen, jonka kanssa kyseinen viranomainen tekee yhteistyötä, tai ympäristöasiamiehen [Umweltanwalt] pyynnöstä todettava, onko tietyn hankkeen osalta arvioitava ympäristövaikutukset liittovaltion tämän lain nojalla ja mikä liitteessä I tai 3a §:n 1–3 momentissa tarkoitettu tavoite hankkeella toteutetaan. Tämä voidaan todeta myös viran puolesta. Ratkaisu on ensimmäisessä ja toisessa asteessa tehtävä kuudessa viikossa päätöksen muodossa. Hankkeessa ehdokkaana oleva henkilö, yhteistyötä tekevä viranomainen, ympäristöasiamies [Umweltanwalt] ja asianomainen kunta ovat asianosaisen asemassa. Ennen ratkaisun tekemistä on kuultava vesitalouden suunnitteluelintä. Viranomaisen on julkistettava ratkaisujen olennainen sisältö olennaisine perusteluineen asianmukaisella tavalla tai yleisölle on annettava oikeus tutustua niihin. Asianomainen kunta voi valittaa ratkaisusta Verwaltungsgerichtshofiin. Ympäristöasiamies [Umweltanwalt] ja yhteistyötä tekevä viranomainen on vapautettu velvollisuudesta korvata oikeudenkäyntimaksut.”

23 UVP-G 2000:n liitteessä I mainitaan hankkeet, joiden ympäristövaikutukset on ehdottomasti arvioitava kyseisen lain 3 §:n mukaisesti. Nämä hankkeet on jaettu kolmeen ryhmään (sarakkeeseen). Kahden ensimmäisen ryhmän (sarakkeen) hankkeiden ympäristövaikutukset on arvioitava aina, kun asetetut raja-arvot saavutetaan ja säädetyt arviointiperusteet täyttyvät. Kolmannen ryhmän (sarakkeen) hankkeet on tutkittava tapauskohtaisesti, kun ilmoitettu raja-arvo saavutetaan.

24 UVP-G 2000:n liitteessä I olevan 16 kohdan ensimmäisen sarakkeen a alakohdassa mainitaan ”maanpäälliset vahvavirtajohdot, joiden nimellisjännite on vähintään 220 kV ja pituus vähintään 15 km”.

25 UVP-G 2000:n liitteessä I olevan 16 kohdan kolmannen sarakkeen b alakohdassa mainitaan ”sellaiset maanpäälliset vahvavirtajohdot luokkiin A [erityisten suojelutoimien alue] tai B [alppialue] kuuluvilla suojeltavilla alueilla, joiden nimellisjännite on vähintään 110 kV ja pituus vähintään 20 km”.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

26 Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevasta päätöksestä ilmenee, että Alpe Adria on italialainen yritys, joka haluaa rakentaa 220 kV:n voimajohdon, jonka nimellisteho on 300 MVA, yhdistääkseen italialaisen yrityksen Rete Elettrica Nazionale SpA:n verkon itävaltalaisen yrityksen VERBUND-Austrian Power Grid AG:n verkkoon.

27 Tätä varten Alpe Adria pyysi 12.7.2007 päivätyllä kirjeellä Kärntner Landesregierungilta, että tämä tekisi UVP-G 2000:n 3 §:n 7 momentin nojalla kyseisen hankkeen rakentamista ja käyttöä koskevan toteavan päätöksen. Itävallan alueella hanke käsittää maanpäällisen noin 7,4 kilometrin pituisen johdon, johon kuuluu Weidenburgiin rakennettava kytkentäasema ja joka jatkuu aina rajalle asti ja kulkee Kronhofin ja Kronhofer Törlin laakson kautta. Italian alueella suunnitellun johdon pituus on noin 41 kilometriä.

28 Kärntner Landesregierung totesi riidanalaisessa päätöksessä, ettei ollut syytä arvioida kyseisen hankkeen ympäristövaikutuksia, koska hanke ei saavuttanut Itävallan puoleisen osansa osalta UVP-G 2000:ssa säädettyä 15 kilometrin raja-arvoa.

29 Kärntner Landesregierung lisäsi, että jos tietyllä hankkeella direktiivin 85/337 7 artiklan mukaan on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia toisen jäsenvaltion alueella, jäsenvaltioiden, joiden alueelle kyseistä hanketta suunnitellaan, on otettava tämä toinen jäsenvaltio mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn. Tämä artikla koskee kyseisen osavaltion hallituksen mukaan kuitenkin vain hankkeita, jotka sijaitsevat kokonaisuudessaan yhden jäsenvaltion alueella, eikä rajat ylittäviä hankkeita.

30 Koska direktiivissä 85/337 ei ole rajat ylittäviä hankkeita koskevaa nimenomaista säännöstä, jokaisen jäsenvaltion on kyseisen osavaltion hallituksen mukaan arvioitava yksinomaan oman kansallisen oikeutensa perusteella, kuuluuko tietty hanke kyseisen direktiivin liitteen I alaisuuteen.

31 Tämän jälkeen Kärntner Landesregierung esitti, että UVP-G 2000 ei sisällä ainoatakaan säännöstä, jonka nojalla silloin, kun kyse on rajat ylittävästä energiaväylästä tai muusta linjahankkeesta, olisi syytä ottaa huomioon työn kokonaispituus.

32 Umweltanwalt teki Unweltsenatiin 18.12.2007 valituksen, jossa vaadittiin riidanalaisen päätöksen kumoamista.

33 Umweltsenat on tässä yhteydessä päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko – – direktiiviä 85/337 – – tulkittava siten, että jäsenvaltion on säädettävä arviointivelvoitteesta direktiivin liitteessä I, tarkemmin ottaen sen 20 kohdassa, lueteltujen hanketyyppien (jännitteeltään vähintään 220 kV:n ja pituudeltaan yli 15 km:n mittaisten maanpäällisten voimajohtojen rakentaminen), joissa on kyseessä kahden tai useamman jäsenvaltion alueelle suunniteltu työ, myös silloin, kun kyseisen jäsenvaltion alueella sijaitseva työn osa ei tosin saavuta arviointivelvoitteeseen johtavaa raja-arvoa (tässä tapauksessa 15 kilometrin pituutta) tai ylitä sitä, mutta kyseinen raja-

arvo saavutetaan tai se ylittyy, kun mukaan lasketaan naapurivaltion tai -valtioiden alueelle suunnitellut työn osat?”

Tutkittavaksi ottaminen

Kysymys siitä, onko Umweltsenat tuomioistuin

34 Aluksi on selvitettävä, onko Umweltsenat EY 234 artiklassa tarkoitettu tuomioistuin ja voidaanko ennakkoratkaisukysymys näin ollen ottaa tutkittavaksi.

35 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että arvioitaessa sitä, onko ennakkoratkaisua pyytävä elin EY 234 artiklassa tarkoitettu tuomioistuin, mikä on pelkästään unionin oikeuden perusteella ratkaistava kysymys, unionin tuomioistuin ottaa huomioon useita seikkoja, joita ovat muun muassa toimielimen lakisääteisyys, pysyvyys, sen tuomiovallan pakottavuus, menettelyn kontradiktorisuus, toimiminen oikeussääntöjen soveltajana ja riippumattomuus (ks. mm. asia 61/65, Vaassen-Göbbels, tuomio 30.6.1966, Kok., s. 377 ja 395, Kok. Ep. I, s. 263, ja asia C-195/06, Österreichisher Rundfunk, tuomio 18.10.2007, Kok., s. I-8817, 19 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

36 Tältä osin on todettava yhtäältä, että BVG:n 11 §:n 7 momentin, 20 §:n 2 momentin ja 133 §:n 4 momentin säännöksistä samoin kuin USG 2000:n 1, 2, 4 ja 5 §:n säännöksistä ilmenee kiistatta, että Umweltsenat täyttää edellytykset, jotka koskevat elimen lakisääteisyyttä, sen tuomiovallan pakottavuutta sekä elimen pysyvyyttä, toimimista oikeussääntöjen soveltajana ja tällaisen elimen riippumattomuutta.

37 On myös korostettava, kuten julkisasiamies on tehnyt ratkaisuehdotuksensa 58 ja 59 kohdassa, että Umweltsenatin menettelyssä taataan, että valituksia voivat tehdä kaikki hallinnolliseen menettelyyn osallistuneet samoin kuin UVP-G 2000:ssa mainitut elimet. Suullinen käsittely järjestetään joko viran puolesta tai asianosaisten pyynnöstä, ja kaikki ne, joita asia koskee, voivat käyttää edustajanaan asianajajaa. Umweltsenatin päätökset ovat oikeusvoimaisia, ne on perusteltava ja ne julistetaan julkisessa istunnossa.

38 Toisaalta on todettava, että USG 2000:n ja UVP-G 2000:n säännöksillä, kun niitä luetaan yhdessä BVG:n 133 §:n 4 momentin säännösten kanssa, taataan sen menettelyn kontradiktorinen luonne, jota noudatetaan Umweltsenatissa, joka ratkaisuja tehdessään soveltaa yleistä hallintomenettelylakia (Allgemeine Verwaltungsverfahrengesetz).

39 Edellä esitetyillä perusteilla Umweltsenatia on pidettävä EY 234 artiklassa tarkoitettuna tuomioistuimena, joten sen esittämä kysymys on otettava tutkittavaksi.

Ennakkoratkaisukysymyksen kohde

40 Alpe Adria esittää, että esitetyillä unionin oikeutta koskevilla kysymyksillä on nyt esillä olevassa asiassa konkreettisesti ottaen vain hypoteettinen merkitys. Niihin vastaaminen ei nimittäin ole objektiivisesti tarpeen pääasian ratkaisemiseksi eivätkä ne liity niihin kysymyksiin, jotka kansallisen tuomioistuimen on ratkaistava.

41 Tältä osin on muistettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle

esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta (ks. asia C-545/07, Apis-Hristovich, tuomio 5.3.2009, Kok., s. I-1627, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

42 Jos esitetyt kysymykset koskevat unionin oikeuden tulkintaa, unionin tuomioistuimen on siten lähtökohtaisesti vastattava niihin (ks. em. asia Apis-Hristovich, tuomion 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

43 Nyt esillä olevassa tapauksessa unionin tuomioistuinta pyydetään esittämään kansalliselle tuomioistuimelle direktiivin 85/337 tulkintaan liittyviä seikkoja, jotta kansallinen tuomioistuin voisi arvioida, kuuluuko kyseinen hanke unionin oikeuden nojalla tässä direktiivissä säädettyjen menettelyllisten velvoitteiden alaisuuden, kun kansallisessa oikeudessa ei aseteta tällaisia menettelyllisiä velvoitteita tämän saman hankkeen osalta.

44 Näin ollen on katsottava, että ennakkoratkaisupyyntö täyttää tutkittavaksi ottamisen edellytykset.

Asiakysymys

45 Kysymyksellään kansallinen tuomioistuin tiedustelee, onko direktiivin 85/337 2 artiklan 1 kohtaa ja 4 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on alistettava kyseisen direktiivin liitteessä I olevassa 20 kohdassa tarkoitettu hanke, kuten jännitteeltään vähintään 220 kV:n ja pituudeltaan yli 15 kilometrin mittaisten maanpäällisten voimajohtojen rakentaminen, ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn myös silloin, kun kyse on rajat ylittävästä hankkeesta, josta vain alle 15 kilometrin pituinen osa sijaitsee kyseisen jäsenvaltion alueella.

46 Aluksi on pantava merkille, että hanke, joka koskee sellaisen 220 kV:n voimajohdon rakentamista, jonka nimellisteho on 300 MVA ja pituus 48,4 kilometriä, kuuluu niiden hankkeiden joukkoon, joita direktiivin 85/337 liitteessä I oleva 20 kohta koskee ja joiden ympäristövaikutukset on näin ollen ehdottomasti arvioitava tämän direktiivin 2 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 1 kohdan nojalla.

47 Kansallisen tuomioistuimen esittämään kysymykseen vastaamiseksi on tämän jälkeen tarkistettava, onko kyseistä direktiiviä tulkittava siten, että tätä velvoitetta sovelletaan myös pääasiassa kyseessä olevan hankkeen kaltaisen rajat ylittävän hankkeen tapauksessa.

48 On paikallaan muistaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeuden sellaisen säännöksen sanamuotoa, joka ei sisällä nimenomaista viittausta jäsenvaltioiden oikeuteen säännöksen sisällön ja ulottuvuuden määrittämiseksi, on tulkittava koko Euroopan unionissa itsenäisesti ja yhdenmukaisesti ja että tässä tulkinnassa on otettava huomioon säännöksen asiayhteys ja kyseisellä lainsäädännöllä tavoiteltu päämäärä (ks. asia C-287/98, Linster, tuomio 19.9.2000, Kok., s. I-6917, 43 kohta ja asia C-290/03, Barker, tuomio 4.5.2006, Kok., s. I-3949, 40 kohta).

49 Tältä osin on todettava, että direktiivin 85/337 2 artiklan 1 kohdassa säädetään jäsenvaltioiden velvoitteesta alistaa arvioitavaksi hankkeet, joilla etenkin laatunsa, kokonsa tai sijaintinsa vuoksi todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia.

50 Unionin tuomioistuin on jo todennut, että ympäristövaikutusten arviointia koskevan velvoitteen alalla direktiivillä 85/337 on laaja soveltamisala ja monimuotoinen tarkoitus (ks. asia C-72/95, Kraaijeveld ym., tuomio 24.10.1996, Kok., s. I-5403, 31 ja 39 kohta).

51 On paikallaan korostaa myös sitä, että direktiivillä 85/377 pyritään hankkeiden ympäristövaikutusten arviointiin kokonaisuutena (asia C-142/07, Ecologistas en Acción-CODA, tuomio 25.7.2008, Kok., s. I-6097, 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) riippumatta siitä, onko kyseessä mahdollisesti rajat ylittävä hanke.

52 Lisäksi jäsenvaltioiden on pantava direktiivi 85/337 täytäntöön siten, että siinä asetetut vaatimukset täytetään täysimääräisesti, kun otetaan huomioon direktiivin päätavoite, joka ilmenee sen 2 artiklan 1 kohdasta ja jonka mukaan ennen luvan myöntämistä arvioidaan niiden hankkeiden vaikutukset, joilla etenkin laatunsa, kokonsa tai sijaintinsa vuoksi on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia (ks. vastaavasti em. asia Ecologistas en Acción-CODA, tuomion 33 kohta).

53 Unionin tuomioistuin on sitä paitsi todennut, että direktiivin 85/337 tarkoitus ei saa jäädä toteutumatta siksi, että hanke pilkotaan, ja että sillä, ettei useiden hankkeiden yhteisvaikutusta oteta huomioon, ei saa käytännössä olla sitä lopputulosta, että kyseiset hankkeet jäävät kokonaisuudessaan arviointia koskevan velvoitteen ulkopuolelle, vaikka niillä yhdessä todennäköisesti olisi direktiivin 85/337 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja ”merkittäviä ympäristövaikutuksia” (ks. vastaavasti em. asia Ecologistas en Acción-CODA, tuomion 44 kohta).

54 Tästä seuraa, että direktiiviä 85/337 ei voida jättää soveltamatta kyseisen direktiivin liitteessä I tarkoitettuihin hankkeisiin, jotka ulottuvat usean jäsenvaltion alueelle, pelkästään sillä perusteella, että kyseinen direktiivi ei sisällä näitä hankkeita koskevaa nimenomaista säännöstä.

55 Tällainen vapautus loukkaisi vakavasti direktiivillä 85/337 tavoiteltua päämäärää. Direktiivin tehokas vaikutus nimittäin vaarantuisi vakavasti, jos jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voisivat jättää huomiotta hankkeen jossain toisessa jäsenvaltiossa toteutettavan osan ratkaistaessaan, onko hankkeeseen sovellettava velvoitetta arvioida hankkeen ympäristövaikutukset (ks. vastaavasti asia C-227/01, komissio v. Espanja, tuomio 16.9.2004, Kok., s. I-8253, 53 kohta).

56 Tätä toteamusta tukee, kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 81 artiklassa, sanamuoto, jota käytetään direktiivin 85/337 7 artiklassa, jossa säädetään valtioiden välisestä yhteistyöstä, kun hankkeella on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia toisessa jäsenvaltiossa.

57 Sen seikan osalta, että Itävallassa sijaitseva hankkeen osa on pituudeltaan alle 15 kilometriä, on täsmennettävä, että tämä seikka yksikään ei voi vapauttaa tätä hanketta direktiivissä 85/337 säädetystä arviointimenettelystä. Asianomaisen jäsenvaltion on arvioitava tällaisen hankkeen ympäristövaikutukset omalla alueellaan ja otettava tällöin huomioon kyseisen hankkeen konkreettiset vaikutukset.

58 Edellä esitetyn perusteella direktiivin 85/337 2 artiklan 1 kohtaa ja 4 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että jäsenvaltioiden toimivaltaisen viranomaisten on alistettava tämän direktiivin liitteessä I olevassa 20 kohdassa tarkoitettu hanke, kuten jännitteeltään vähintään 220 kV:n ja pituudeltaan yli 15 kilometrin mittaisten maanpäällisten voimajohtojen rakentaminen, ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn myös silloin, kun kyse on rajat ylittävästä hankkeesta, josta vain alle 15 kilometrin pituinen osa sijaitsee kyseisen jäsenvaltion alueella.

Oikeudenkäyntikulut

59 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 27.6.1985 annetun neuvoston direktiivin 85/337/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 26.5.2003 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2003/35/EY, 2 artiklan 1 kohtaa ja 4 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että jäsenvaltioiden toimivaltaisen viranomaisten on alistettava tämän direktiivin liitteessä I olevassa 20 kohdassa tarkoitettu hanke, kuten jännitteeltään vähintään 220 kV:n ja pituudeltaan yli 15 kilometrin mittaisten maanpäällisten voimajohtojen rakentaminen, ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn myös silloin, kun kyse on rajat ylittävästä hankkeesta, josta vain alle 15 kilometrin pituinen osa sijaitsee kyseisen jäsenvaltion alueella.

Allekirjoitukset